

INDEKS INTERKULTURALNOG GRADA (2019)

METODOLOGIJA

1. Interkulturalna integracija

Većina JLS ima heterogeno stanovništvo koje uključuje ljude različite nacionalne pripadnosti, etničkog porekla, jezika, verskih ili političkih ubeđenja, pola, roda, seksualnih orijentacija, starosne dobi i drugih ličnih svojstava. Interkulturalna integracija je pristup koji podstiče građane da ove različitosti vide kao resurs, a ne prepreku, i prihvate da se sve kulture menjaju dok se susreću jedna s drugom u javnoj areni. U interkulturalnom gradu ili opštini, zvaničnici javno zagovaraju poštovanje različitosti i pluralistički identitet zajednice. Grad ili opština se aktivno bori protiv predrasuda i diskriminacije i obezbeđuje jednake mogućnosti za sve, prilagođavajući svoje organe javne vlasti, institucije i usluge potrebama svih društvenih grupa, ne narušavajući principe ljudskih prava, demokratije i vladavine prava. U partnerstvu s poslovnim sektorom, civilnim društvom i pružaocima usluga u zajednici, interkulturalne JLS razvijaju niz javnih politika i akcija koje podstiču interakciju i podstiču učešće svih stanovnika u društvenom životu i odlukama koje utiču na njihov svakodnevni život. To dovodi do visokog nivoa poverenja i socijalne kohezije koji pomažu u sprečavanju sukoba i nasilja, povećavaju efikasnost javnih politika i čine JLS privlačnim za ljude i investitore.

2. Ciljevi

Potrebno je da JLS, kao polaznu tačku za razvoj svojih interkulturalnih strategija, sagledaju kako prihvataju interkulturalni pristup različitosti i svoja dostignuća i izazove. Da bi održali motivaciju i prilagodili svoje napore, JLS bi trebalo da procenjuju napredak tokom vremena i vide da li mogu učiti od drugih gradova koji imaju konkretna iskustva u ovoj oblasti. Indeks interkulturalnih gradova (ICC indeks) podržava sve ove ciljeve. Ako JLS redovno i periodično ponovo odgovara na upitnik ICC indeksa tokom vremena, moći će da uoči uzlazne ili silazne obrasce u ključnim indeksima i, shodno tome, donese mnogo informisanije sudove o dugoročnom uticaju svojih javnih politika i investicija. Upitnik ICC indeksa ima za cilj da se sagledaju mere koje JLS ulažu kako bi podstakli učešće i interakciju iz interkulturalne perspektive (ulaz politike). Upitnik ne teži da proceni koliko su te mere efikasne (uticaj/ishodi politike) jer to zahteva druge načine merenja. ICC indeks je stoga alat za učenje na osnovu poređenja koji omogućava JLS da:

- pokrenu dijalog unutar organa JLS o tome šta interkulturalna integracija znači u praksi

- podignu svest o potrebi za horizontalnim radom između različitih delova uprave JLS i usluga koje doprinose ispunjavanju interkulturalne agende
- sprovedu temeljan pregled različitih delova uprave i javnih politika koje doprinose interkulturalnoj integraciji
- procene kako se u različitim delovima uprave i javnim politikama podstiče interkulturalna integracija
- identifikuju potencijale i izazove i odrede u kojim delovima uprave i javnim politikama treba koncentrisati napore u budućnosti
- uporede dostignuća JLS s dostignućima drugih gradova/opština, s gradovima sličnih karakteristika, ili s prosečnim rezultatom ostvarenim od strane gradova unutar mreže ICC gradova
- identifikuju i uče iz "dobrih praksi" kako se interkulturalna integracija sprovodi u drugim gradovima/opštinama
- sarađuju u nacionalnim mrežama interkulturalnih gradova ili u međunarodnim klasterima koji se fokusiraju na specifične probleme ili interese
- procenjuju napredak tokom vremena i komuniciraju o dostignućima i teškoćama s kojima su se susreli
- testiraju različite hipoteze o odnosu između interkulturalne politike i specifičnih ishoda politike kao što su ekonomska uspešnost, poverenje u javne institucije, kvalitet života i osećaj bezbednosti

3. Polje delovanja

Interkulturalna integracija nije nauka već pristup politici koji uključuje opšti set principa i specifičan način razmišljanja. Takođe, ICC indeks nije namenjen da bude naučni alat, ali on nastoji da bude metodološki što fleksibilniji i sveobuhvatniji. Kvantitativni podaci i komparativni rezultati koje generiše imaju samo indikativnu vrednost. Zaista je nemoguće svesti suštinu interkulturalnosti na nekoliko merenja ili uspostaviti jasne uzročno-posledične veze između javnih politika i ishoda u tako složenoj materiji. Takođe bi bilo nerealno uzeti komparativne rezultate za merilo, s obzirom na velike razlike između gradova u pogledu istorijskog razvoja, tipa i obima raznolikosti, modela upravljanja, stepena lokalne autonomije i nivoa ekonomskog razvoja. Iako je izazov uhvatiti suštinu interkulturalnosti svakog grada evidentan, ICC indeks je razvijen s naročitim nastojanjem da odrazi jedinstvenost kulturnog okruženja svakog grada/opštine kako bi bolje razumeo njihove prednosti i potrebe, i što preciznije redovito procenio njihova dostignuća. Stoga, ICC indeks ima za cilj da istakne nekoliko zajedničkih

činjenica i fenomena koji sugerišu nivo interkulturalnosti JLS, i omogućava poređenje jedne JLS s drugom, bilo u opštim terminima ili u specifičnim oblastima javnih politika. ICC indeks bi stoga trebalo da bude korišćen prvenstveno za podsticanje veće samorefleksije, stimulisanje uzajamnog učenja i sugerisanje načina budućeg poboljšanja.

4. Dizajn upitnika

Podaci se prikupljaju putem upitnika koji se sastoji od 90 pitanja o:

- lokalnom okruženju i demografskom kontekstu (pitanja 1-2)
- interkulturalnim javnim politikama, strukturama i akcijama (pitanja 3-12)
- organizaciji uprave i javnim politikama koje doprinose interkulturalnoj integraciji (pitanja 13-86)
- dodatnim informacijama koje odgovarajuća JLS može da pruži (pitanja 87-90)

Svaka oblast javne politike je kratko objašnjena iz interkulturalne perspektive. Da bi se pomoglo ispitanicima da identifikuju javne politike ili akcije u JLS, neka pitanja su ilustrovana primerima uglavnom iz iskustva gradova koji učestvuju u programu Intercultural Cities.

5. Analiza podataka

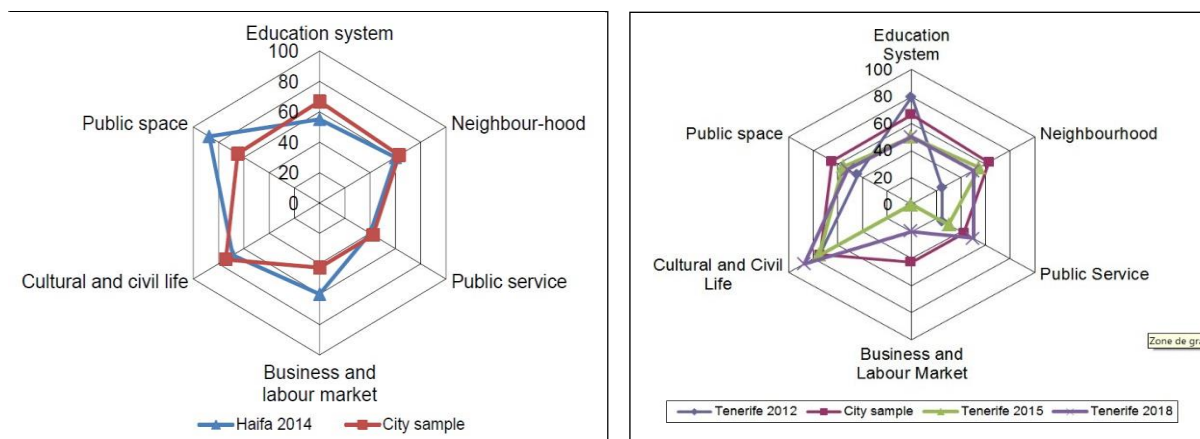
Nakon što se upitnik popuni na zadovoljavajući način, podaci se proveravaju i obrađuju u BAK Economics, švajcarskom istraživačkom institutu specijalizovanom za merenje efikasnosti regionalnih i lokalnih politika. Pitanja se vrednuju prema njihovom relativnom značaju. Za svaki indeks ili pod-indeks, gradovi mogu osvojiti maksimum 100 poena.

Podaci se takođe analiziraju iz perspektive javne politike i kompiluju u izveštaj od strane stručnjaka iz Saveta Evrope. Izveštaj uključuje:

- rezultate JLS u različitim delovima uprave i javnim politikama
- grafikone koji vizuelno ilustruju rezultate koje je JLS ostvarila za svaki indeks i kako se oni porede sa prosekom grada-opštine ili sa klasterom gradova-opština koji dele slične karakteristike
- informacije o dobrim praksama JLS koje bi mogle inspirisati druge gradove ili opštine
- preporuke zasnovane na primerima dobre prakse iz drugih gradova i opština koje odgovarajuća JLS može uzeti u obzir da poveća svoj rezultat u različitim delovima uprave JLS i javnim politikama.

Kvantifikovani podaci se takođe uključuju u interaktivne grafikone Indeksa interkulturalnih gradova koji su dostupni [ovde](#). Ovaj alat omogućava korisnicima interneta da uporede rezultate JLS koji su odgovorili na upitnik. Dostupni su različiti filteri, na primer, za poređenje dva grada/opštine, gradova iz iste zemlje, gradova koji su predali upitnik iste godine, gradova sa istom veličinom ili sastavom populacije, itd. Interaktivni grafikoni takođe nude mogućnost

identifikovanja drugih gradova sa višim rezultatima za određeni indeks ili pod-indeks, i na taj način učenja iz njihovog iskustva.

6. Tehnička uputstva

a) Jezik

Upitnik treba podneti na jednom od zvaničnih jezika Saveta Evrope (engleski ili francuski). Može se podneti i na drugim jezicima, ako je to unapred dogovoreno.

b) Preciznost

Da bi se generisali smisleni podaci za poređenje između JLS, neophodno je da ispitanici:

- odgovore na sva pitanja
- odgovaraju na pitanja što preciznije moguće
- koriste ekstrapolacije ili procene iz spoljnih izvora (univerzitet, druge JLS, udruženja građanaitd.) ako zvanični podaci nisu dostupni

c) Pitanja sa višestrukim izborom

Pitanja od 3 do 86 su pitanja sa višestrukim izborom. Odgovori treba da budu označeni unošenjem "X" u praznu kolonu s desne strane. Ako nije drugačije navedeno, ispitanici mogu da izaberu samo jedan odgovor.

d) Izvori

Većina odgovora mora biti zasnovana na relevantnim i ađuriranim podacima i mogu se validirati samo ako su potkrepljeni primerima, detaljima, objašnjenjima, relevantnim dokumentima ili referencama.

e) Dodatne informacije

Kada su potrebni primeri, detalji ili objašnjenja, u svim slučajevima obezbedite sažetak koji poštuje ograničen broj karaktera određen za svako pitanje. Ako ispitanici jednostavno prilože dokument ili pruže link (URL) bez objašnjenja kako se dokument odnosi na pitanje, odgovor neće biti validiran.

f) Pitanja i indeksi

Analiza ICC indeksa zasniva se na odgovorima na 83 pitanja (pitanja 3-86) grupisana u 12 indeksa. Izbor pitanja i indeksa predstavlja kompromis između potrebe da se ograniči obim upitnika i potrebe da se adekvatno odrazi složenost pitanja. Izabrani su prema stepenu važnosti problematike, dostupnosti relevantnih podataka i jasnoći poruke koju rezultati mogu preneti. Šest pod-indeksa grupisano je u složeni indeks nazvan „urbane politike kroz interkulturalnu prizmu“ ili jednostavno „interkulturalna prizma“.

On pokriva različite teme Interkulturalnosti, kao što su:

I. **Posvećenost**– Odlučnost uprave JLS za postizanje ciljeva Interkulturalne integracij

II. **Interkulturalna prizma:**

- i. **Obrazovanje** - Implementacija obrazovnih programa koji promovišu multikulturalno razumevanje i uvažavanje različitosti.
- ii. **Susedstvo** - Razvijanje projekata koji unapređuju interkulturalnu interakciju na nivou lokalnih zajednica ili naselja.
- iii. **Javne službe** - Adaptacija javnih usluga da odgovaraju potrebama različitih društvenih grupa koje čine stanovništvo JLS.
- iv. **Preduzetništvo i pitanja vezana za rad i radne odnose**- Podsticanje različitosti na radnom mestu i uključivanje manjinskih grupa u ekonomske aktivnosti.
- v. **Kulturni i društveni život** - Organizovanje događaja koji promovišu kulturnu raznolikost i podsticanje učešća svih društvenih grupa.

- vi. **Javni prostor** - Dizajniranje javnih prostora tako da promovišu susrete i interakciju između različitih društvenih grupa.
- III. **Medijacija i rešavanje konflikata** - Uspostavljanje mehanizama za efikasno rešavanje konflikata koji nastaju zbog razlika među društvenim grupama.
- IV. **Višejezičnost** - Omogućavanje dostupnosti usluga i informacija na više jezika u cilju uspešnije integracije i inkluzije.
- V. **Mediji i komunikacija** - Razvoj strategija za predstavljanje različitosti u medijima i korišćenje komunikacionih tehnologija za povećanje vidljivosti različitih društvenih grupa.
- VI. **Međunarodna saradnja** - Razvijanje odnosa i saradnje sa drugim gradovima i međunarodnim organizacijama za obogaćivanje lokalnih kulturnih i socijalnih politika.
- VII. **Interkulturalna inteligencija i kompetencija** – Razvoj kadrova u upravi JLS kroz obrazovanje i treninge u cilju razumevanja i efikasnog upravljanja javnom politikom poštovanja različitosti.
- VIII. **Doček novopridošlica** - Programi koji pomažu novim stanovnicima da se efikasno integrišu u lokalnu zajednicu.
- IX. **Liderstvo i civilno društvo** - Podrška liderima i građanima za aktivno učešće u razvoju zajednice, podsticanju dijaloga i realizaciji javnih politika koje vrednuju različitost i inkluzivnost.
- X. **Interakcija** - Podsticanje direktne komunikacije i saradnje između različitih društvenih grupa.
- XI. **Učešće/Participacija** - Obezbeđivanje mogućnosti za aktivno učešće svih članova zajednice u javnom životu.
- XII. **Anti-diskriminacija** - Razvoj javnih politika i mera koji sprečavaju diskriminaciju na osnovu etničke pripadnosti, veroispovesti, ili bilo kojeg drugog ličnog svojstva

Kako popuniti upitnik?

Preliminarno istraživanje

Popunjavanje upitnika zahteva uključivanje različitih oblasti uprave JLS i pristup podacima iz spoljnih izvora. To može zahtevati određeno vreme, posebno ako relevantne informacije prethodno nisu sistematski prikupljane. Pre podnošenja upitnika, ispitanici bi trebalo da se uvere da su pristupili svim internim i eksternim izvorima potrebnim za odgovaranje na pitanja od 3 do 86.

Proces

Za popunjavanje upitnika preporučuju se sledeći koraci:

- Formira se radna grupa na čelu sa Gradonačelnikom, Zamenikom Gradonačelnika odnosno predsednikom opštine ili drugim funkcionerom, sa načelnikom uprave JLS i načelnicima pojedinih oblasti uprave koji nadgledaju proces prikupljanja podataka.
- Osoba (koordinator) određena je za koordinaciju prikupljanja podataka i povezivanje sa Gradonačelnikom/Zamenikom Gradonačelnika, Savetom Evrope i, ako je primenljivo, koordinatorom nacionalne mreže Interkulturnih Gradova.
- Koordinator sastavlja listu opštinskih odeljenja/službi i eksternih organizacija koje verovatno imaju informacije o različitim oblastima politike.
- Gradonačelnik odnosno predsednik opštine ili delegirani funkcioner nalaže upravi JLS da obezbedi ili, ako je potrebno, generiše informacije potrebne za popunjavanje upitnika.
- Koordinator popunjava upitnik na osnovu informacija dobijenih od uprave JLS opštinskih odeljenja/službi i eksternih izvora i osigurava da upitnik zadovoljava tehničke zahteve objašnjene u odeljku 4 ovog dokumenta.
- Koordinator predaje popunjen upitnik na odobrenje radnoj grupi i/ili Gradonačelniku/Zamjeniku Gradonačelnika odnosno predsedniku opštine.
- Koordinator šalje upitnik i priložene dokumente u elektronskoj formi Savetu Evrope.
- Radna grupa razmatra izveštaj ICC indeksa pripremljen od strane Saveta Evrope i predlaže načine za poboljšanje rezultata JLS.